

Slovo k povzbuzení na neděli 15. června 2025, na **slavnost Nejsvětější Trojice** – C
Biblická čtení: Př 8,22-31; Ž 8; Řím 5,1-5; Jan 16,12-15

Milé sestry, milí bratři,

kdyby nám někdo položil anebo bychom sami sobě položili otázku, **co** vlastně dělá křesťanství **křesťanstvím**, respektive co je **to nejvlastnější** na křesťanské představě **Boha**, možná bychom mohli odpovědět následující:

Zaprvé že je **to dějinnost biblického náboženství**. Křesťanství není jen Božím zjevením, spiritualitou, naukou o Bohu a světu, etickou normou či životním stylem. Ale je především **dějinnou, životní zkušeností** člověka s Bohem. Zkušeností zachycenou v biblickém zjevení, křesťanské tradici, v kolektivní paměti jakož i v srdci a životě každého křesťana. Zkušenost, která začala Abrahámem a pokračuje stále.

Zadruhé dělá křesťanství křesťanstvím vrchol této dějinné zkušenosti, tajemství **vtělení**, postava **Ježíše Krista**: Víra, že Božství se jedinečně vtělilo v člověku Ježíši, že se schovalo do jeho lidství. A že toto Božství s námi zůstalo v Ježíšových tajemných přítomnostech i po jeho smrti, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, v křesťanství, jedinečně ve svátostech, zvláště v eucharistii. Silou Ducha.

A zatřetí je to právě **obraz**, tajemství a vyznání **Boha jako Trojice**, kterou si dnes zvláště připomínáme, kterou dnes slavíme.

Vyznání Boží trojjednosti, že jeden **je** tři a že tři **jsou** jedno, nemá žádné obdoby v našem světě. Jistě, je mnoho **odrazů Trojice** ve stvoření. Trojí skupenství všeho hmotného, triadická struktura světa a časoprostoru či tři mohutnosti lidské duše. Pomáhají nám si Boží Trojjednost aspoň nějak **představit**, můžeme je dokonce vnímat jako její **stopy** ve světě. „3D“ světa je i znamením, že víra v Boží Trojici není nesmyslná, když celý svět je jejím odrazem. Ale vždy to jsou jen nějaké tři podoby, tři rozměry či tři schopnosti téhož. V Bohu je Trojice ještě něčím mnohem **víc**, jednota Božského bytí a tří osob nemůže mít ve světě obdobu.

Velká **teologická tradice**, zejména ta západní, rozvinula mnohé úvahy, **proč** Bůh vlastně **musí** být **Trojicí**, byť naši představivost přesahující. Protože je **dobrem**, které se rozlévá, a **láskou**, která má tři podoby. V dobrém Bohu musí tak být láska, která jen dává a rozděluje se (*agapé*), láska, která se sdílí (*filia*), i láska, která jen dostává (*eros*, chceme-li). Otec, Syn a Duch svatý. Bůh je Láskou, která **se vztahuje** ve trojici a tvoří tak **communio**. Bůh musí být láskou **sám v sobě**, tedy trojicí osob, aby mohl **nepotřebovat** pro své sebe-uskutečnění **svět**, aby zůstal svrchovaným Bohem a svět aby byl plodem jeho svobodné lásky.

Jinak řečeno, pro **Boží jedinnost** je svět soudržný, pro **Boží dobrotu** dobrý a pro **Boží trojičnost** mnohotvárný a živý. Svět je jednoduchý a složený, jsoucí i dynamický zároveň.

A tak dále a tak dále...

Člověk, stvořený **k Božímu obrazu a podobě**, by měl mít nějak na této Boží trojičnosti **podíl**. A to jistě nejen triádami ve svém životě, třemi mohutnostmi duše, svou trojrozměrností, či prožitkem času jako minulosti, přítomnosti a budoucnosti, nebo trojicí jako nejmenším životadárným společenstvím. Ale právě svou **vztahovostí**, svou **láskou**. I Victor Hugo v *Bídnicích* říká, že plností člověka je láska.

Zkusme se v tomto ohledu ještě na chvíli zastavit nad dnešním **prvním čtením**... Bylo ze starozákonní **knihy Přísloví**. Je to jedna z mudroslovných knih, jejichž ústřední linkou je právě rozjímání o **moudrosti** (hebrejsky *chokmá* či *mášal*, řecky *sofia*). Východiskem je úžas nad moudrostí **Boží**, která od Boha pochází, je nějak Boží a chce proniknout a uskutečnit se i v moudrosti **lidské**, chce zasáhnout a Božsky ovlivnit **život člověka**.

Už starokřesťanská četba v této **moudrosti Otcově** rozpoznala nějak **Syna**, a to pro její preexistenci. Anebo **Ducha**, pro její vlastnosti. Bůh sám je **Moudrostí**, Syn je jejím výronem, Duch její silou, čteme křesťansky.

Moudrost byla s **Bohem** ještě dříve, než stvořil svět. Byla s ním, i když tvořil rozpínal nebesa, vymezoval vodám jejich místo či upevňoval základy země. Byla u něj podobná jeho malému **dítěti**, byla jeho **potěšením** a **rozkoší**.

Bůh tedy **miloval a miluje** svou **moudrost**, ona **miluje jej**. Otec **se vztahuje** ke své Moudrosti, ona zase k němu. Bůh je sám v sobě je **láska** a je **vztahový**, je **relatio subsistens**, jak později formulovala scholastická reflexe. Otec se vztahuje k Synu a Syn k němu, oba pak k Duchu. **Láskou**. V tom spočívá **Moudrost Trojice**, která se kryje se s Láskou Trojice.

Ať už touto **Moudrostí** je tedy **Syn** či **Duch**, Moudrost je **součástí** Boha, Bůh je moudrý a laskavý zároveň. **Otec** je pramen moudrosti, **Syn** a Duch jsou moudrostí Otce. Ovšem nejen jako její projev, jako metafora Otcovy moci a dobroty, ale jako další dvě **Boží osoby**, jak dnes neuměle vyznáváme.

Nejde ale jen o Boha, jde i o nás. **Moudrost lidská**, má-li být skutečnou moudrostí, by měla mít na moudrosti Boží **podíl**, podíl na **moudrosti Boží Trojice**.

Základem i **lidské moudrosti** musí být proto **láska**, která se odvíjí od schopnosti **žít ve vztazích**, života pro druhé a s nimi, života nejen pro sebe. Bez této schopnosti nemá žádný smysl mluvit o lásce.

Bůh je **Láskou**, protože je **vztahem sám v sobě** jako **Trojice** a **vztahem mimo sebe** jako **Stvořitel**. Člověk, chce-li být aspoň trochu **moudrý**, musí chtít **milovat**, čehož předpokladem je ochota a touha žít ve **vztazích**.

Milé sestry, milí bratři, včera ráno jsem na internetu zahlédl článek o tom, jak magistrát hlavního města Prahy zřizuje jakési bezpečnostní opatření, že v případě ohrožení obyvatelstva v nějaké zóně se na reklamních plochách příslušných zastávek MHD objeví žluto červené varovné oznámení. Článek obsahoval krátké odůvodnění pražského primátora, že se toto opatření nastavuje proto, že **svět se stává stále nebezpečnějším**.

Tak o tom asi nikdo nepochybuje, není asi třeba si to příliš připomínat ještě v kostele. Ale v souvislosti s dnešní slavností – s akcentem na **vztahovost Boha i člověka** jakožto nutného korelátu **lásky** – to možná za to stojí...

Je-li na světě čím dál **méně bezpečně**, protože život člověka je vnějšími nebezpečími stále **více ohrožen**, pak **o to více** by měl člověk žít **ve vztazích**, a to lásku. Ve vztazích by se měl člověk sebe-uskutečňovat. Ve vztazích by měl člověk prožívat bezpečí a bezpečí nabízet druhým. Mít vztahy – s Bohem, lidmi a v jistém smyslu i s ostatními živými tvory – mít vztahy naplňované láskou by mělo být **prioritou** člověka. Což musí mít pochopitelně praktické vyústění a konkrétní podobu...

Něco takového zní možná jako plytká fráze, možná jako samozřejmost. Ale v praxi to frází být nemá a samozřejmosti být nemusí. Proto si to o dnešní slavnosti **připomínáme**.

«**Svět se zbláznil, držme se**» říká slogan jednoho reklamního spotu na jisté pivo z roku 2021. Držme se, ale ne až tak u piva jako především **se držme Boha a sebe** navzájem. A **dobrá**. Protože svět se možná fakt nějak zbláznil a my s ním... Tak se aspoň k tomu zblázníme ještě **bláznovstvím Božím**, láskou.